

LIETUVOS VYRIAUSIAJAM ADMINISTRACINIAM TEISMUI
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

*Paduodama per Vilniaus apygardos administracinį teismą
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius*

Pareiškėjas: Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“
Juridinio asmens kodas: 300932790
Buveinė: Visorių g. 6-72, 08300 Vilnius

Atsakovas: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
Juridinio asmens kodas: 188602370
Buveinė: Jakšto g. 4/9, 01105 Vilnius

**Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ atskirasis skundas
dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. liepos 19 d. nutarties
adm.b. Nr. I-3812-643/2012**

2012 m. liepos 31 d.
Vilnius

1. Pareiškėja Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“ (toliau – Pareiškėja), įgyvendindama viešojo intereso gamtos apsaugos klausimu gynimą, padavė skundą Vilniaus apygardos teismui prašydama panaikinti Aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-476 dėl vilkų sumedžiojimo per 2012–2013 metų medžioklės sezoną limitu patvirtinimo (toliau – Skundžiamas įsakymas) bei atnaujinti nežymiai praleistą terminą tokiam skundai paduoti.
2. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2012 m. liepos 19 d. nutartimi atsisakė atnaujinti praleistą terminą ir nurodė, kad dėl šios nutarties per 7 dienas nuo jos gavimo gali būti paduodamas atskirasis skundas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, atskirąjį skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinį teismą. Pareiškėja šią teismo nutartį gavo 2012 m. liepos 24 d. (1 priedas), todėl šis atskirasis skundas paduodamas nepraleidus nustatyto termino. Atskirasis skundas yra grindžiamas toliau dėstomais argumentais.
3. Pareiškėjos įsitikinimu Vilniaus apygardos administracinis teismas netinkamai vertino aplinkybes, sudarančias pagrindą termino skundai paduoti atnaujinimui.
4. Pareiškėjas visų pirma pažymi, kad terminas skundai paduoti praleistas itin nežymiai – t.y. keturiomis dienomis¹. Teismų praktikoje yra patvirtinta, kad ABTĮ nuostatos dėl galimybės atnaujinti terminą turi būti taikomos vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais (prašome žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m.

¹ Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 33 str. nustato 1 mėn. terminą skundai paduoti. Skundžiamas įsakymas paskelbtas Valstybės žiniuose, 2012, Nr. 64-3248 ir Pareiškėjai nebuvo įteiktas, todėl paskelbimo diena laikytina diena, kada asmuo turėjo sužinoti apie Skundžiamą įsakymą laikytina jo paskelbimo diena, t.y. 2012 m. birželio 7 d. Atitinkamai, mėnesio terminas sueina 2012 m. liepos 7 d., t.y. nedarbo dieną, todėl terminas šiam skundai paduoti sueina pirmąją po šios dienos einančią darbo dieną – 2012 m. liepos 9 d.

birželio 22 d. nutartį adm.b. Nr. AS-520-408-12, taip pat 2012 m. sausio 13 d. nutartį adm.b. Nr. AS-602-70/2012). Teismų praktikoje yra pasisakyta, kad asmeniui elgiantis sąžiningai ir kreipusis savalaikiai, bet ne į tą ginčų nagrinėjimo instituciją ir tos institucijos atsakymą dėl žinybingumo nebuvimo gavus jau suėjus terminui skundui paduoti, jei terminas praleistas nežymiai (termino praleidimas laikomas nežymiu net ir tokiu atveju kaip pvz. 18 dienų), toks terminas turėtų būti atnaujinamas (prašome žr., pvz. Šiaulių apygardos teismo 2012 m. birželio 27 d. nutartį adm.b. Nr. 2-274-124/2012, taip pat Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gruodžio 15 d. c.b. Nr. 3K-3-664/2006, bei Nr. 3K-3-454/2007).

5. Pareiškėja, laikydamasis ABTĮ nustatyto termino bei vadovaudamasis ABTĮ 28 str., padavė skundą dėl Skundžiamo įsakymo – individualaus teisės akto – panaikinimo Vyriausiajai administracinei ginčų komisijai. Tačiau Vyriausioji administracinių ginčų komisija 2012 m. liepos 12 d. sprendimu, kurį Pareiškėja gavo 2012 m. liepos 13 d., atsisakė priimti skundą kaip nežinybingą komisijai, nurodydama, kad ABTĮ 56 str. nustato, kad ginant viešąjį interesą skundai turi būti paduodami tiesiogiai teismui. Todėl Pareiškėja nedelsiant, t.y. tą pačią dieną, kai gavo Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos sprendimą (2 priedas), pateikė skundą su prašymu atnaujinti terminą Vilniaus apygardos administraciniam teismui.
6. Nuostata, kuria vadovaujantis Vyriausioji administracinių ginčų komisija, nurodė, kad skundas ginant viešąjį interesą turi būti paduodamas tiesiogiai teismui ir negali būti paduodamas administracinių ginčų komisijomis, yra tokia: *„Istatymų nustatytais atvejais prokuroras, administravimo subjektai, valstybės institucijos, įstaigos, organizacijos, tarnybos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai.“*
7. Pabrėžtina, kad visame ABTĮ naudojama sąvoka „teisė kreiptis į teismą“ aiškinant bendrame kontekste apima kreipimąsi tiek į teismus, tiek į administracinių ginčų komisijas (į kokį konkretų subjektą kiekvienu atveju turi būti ar gali būti kreipiamasi nustato konkrečios ABTĮ normos dėl ginčų teisingumo – t.y. ABTĮ 15-20 str. ir 25 str.).
8. Pats ABTĮ yra taikomas ne tik administraciniams teismams, bet ir administracinių ginčų komisijoms. ABTĮ 4-6 str. įvardija teisę „kreiptis į teismą“, tačiau tai bendro pobūdžio norma, taikoma visiems administraciniams ginčams, tame tarpe nagrinėjamiems administracinių ginčų komisijos. ABTĮ antrasis skirsnis „administracinių teismų kompetencija“ vardina bylas, kurias sprendžia administraciniai teismai, tame tarpe ir bylas, dėl kurių yra privaloma (arba galima) kreiptis į administracinių ginčų komisiją prieš kreipiantis į atitinkamą administracinį teismą. Todėl administracinių ginčų komisijos, kaip ikiteisminės ginčų sprendimo institucijos, yra sudedamoji administracinių ginčų sprendimo institucijų sistemos dalis, ir ABTĮ sąvoką „teismas“ naudoja kaip bendrinę, apimančią visas ABTĮ paminėtas administracinių ginčų sprendimo institucijas. Tad ABTĮ įtvirtinta „teisė kreiptis į teismą“ tokiaime kontekste reikštų tiek kreipimąsi į administracinius apygardų teismus ir Vyriausiąją administracinį teismą, tiek ir kreipimąsi į administracinių ginčų komisijas.

9. Todėl ir ABTĮ 56 str. nuostata taip pat turėtų būti interpretuojama atsižvelgiant į bendrai visame ABTĮ vartojamos sąvokos „teisė kreiptis į teismą“ turinį. ABTĮ 56 str., kaip ir ABTĮ 4-6 str., taip pat yra bendro pobūdžio nuostata dėl „teisės kreiptis į teismą“, tiesiog reguliuojanti subjektus, kurie, ABTĮ nustatyta tvarka, gali kreiptis dėl viešojo intereso gynimo. ABTĮ 25 str. tuo tarpu nustato, kad dėl individualaus teisės akto skundas gali būti paduodamas administracinių ginčų komisijoms.
10. Atitinkamai, ABTĮ kontekste 56 str. įtvirtinta teisė kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo neturėtų būti interpretuojama siaurai ir turėtų būti suprantama tik kaip nurodanti kokie subjektai turi teisę ginti viešąjį interesą ABTĮ nustatyta tvarka. Todėl ABTĮ numatant galimybę skųsti centrinio administravimo subjekto priimtą individualų administracinį aktą Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai yra nepagrįsta, kad tokia teisė turėtų būti atimama iš subjekto, kuris skundžia individualų teisės aktą viešojo intereso gynimo interesais, interpretuojant sąvoką „teisė kreiptis į teismą“ kitaip nei kitose tokio pobūdžio ABTĮ normose.
11. Pareiškėja taip pat atkreipia dėmesį, kad nėra jokių oficialių išaiškinimų, teismo nutarčių konkrečiai dėl ABTĮ 56 str. turinio, nustatančių kitokią nei bendroji tvarka dėl individualaus teisės akto skundimo ir užkertančio kelią pasinaudoti sparčiu administracinio ginčo sprendimo mechanizmu – kreipimusi į administracinių ginčų komisiją, todėl tokia Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos taikoma ABTĮ 56 str. siaurianti interpretacija Pareiškėjai negalėjo būti žinoma.
12. Pažymėtina ir tai, kad iš teismų praktikos analizės matyti, kad asmenys yra kreipęsi į atitinkamą administracinių ginčų komisiją gindami viešąjį interesą ir toks skundas administracinės ginčų komisijos buvo laikomas jai žinybingu, buvo išspręstas ir priimtas sprendimas (pvz. prašome žr. Vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. rugsėjo 20 d. nutartį adm.b. Nr. A⁷⁵⁶-3177/2011). Todėl Pareiškėja, išanalizavusi teismų praktiką, pagrįstai galėjo tikėtis, kad toks skundas yra žinybingas administracinių ginčų komisijai (šiuo atveju konkrečiai Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai) ir negalėjo numatyti, kad Vyriausioji administracinių ginčų komisija kitaip nei kitos administracinių ginčų komisijos interpretuos ABTĮ normas (šiuo atžvilgiu taip pat paminėtina Teismų įstatymo 33 str. 4 d. nustatanti teismų praktikos panašiose bylose taikymo taisykles).
13. Taigi Pareiškėjai negalėjo būti žinoma apie Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos poziciją dėl ABTĮ 56 str. turinio ir todėl aplinkybės dėl termino skundai paduoti praleidimo esant šioms bylos aplinkybėms laikytinos objektyviomis. Be to, net ir manant kad jos yra subjektyvaus pobūdžio, atsižvelgiant į tai, kad terminas praleistas itin nežymiai ir buvo laiku kreiptasi, nors ir ne į tą (pagal Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nuomonę) ginčo instituciją, vadovaujantis aukščiau cituota praktika terminas turi būti atnaujinamas, atsižvelgiant be kita ko ir į sąžiningą Pareiškėjos elgesį ir negalėjimą nuspėti tokios Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos (skirtingai nei kitų administracinių ginčų komisijų) taikomos ABTĮ 56 str. interpretacijos ir nesant teismų praktikos šia tema.
14. Dėl dėstomų aplinkybių bei atsižvelgiant į ypatingą viešojo intereso gynimo svarbą, terminas skundai paduoti buvo praleistas dėl svarbių priežasčių ir, vadovaujantis ABTĮ 34 str. 1 d., nebuvo pagrindo atsisakyti atnaujinti terminą skundai dėl Skundžiamo

įsakymo paduoti. Atitinkamai, Pareiškėja prašo teismo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartį ir atnaujinti terminą Pareiškėjos skundai paduoti.

Skundas pasirašomas įgalioto asmens

15. Pareiškėjos atstovo Vaido Balio įgaliojimus veikti Pareiškėjos vardu pateikiant skundą dėl Skundžiamo įsakymo panaikinimo patvirtinantys Pareiškėjos įstatai bei Pareiškėjos tarybos sprendimas pridedami kaip 3 ir 4 priedai.

Dėl žyminio mokesčio

16. Vadovaujantis ABTĮ 38 - 41 str. žyminis mokestis už šio atskirojo skundo padavimą nėra mokėtinas.

Pareiškėjo prašymai

17. Remiantis tuo, kas išdėstyta aukščiau, bei vadovaujantis, be kito ko, ABTĮ 5 str., 34 str. 1 d., 40 str. 1 d., 56 str., 88 str. 2 p., prašome:
 1. Panaikinti Vilniaus apygardos administracinio 2012 m. liepos 19 d. nutartį;
 2. Atnaujinti terminą skundai dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. birželio 5 d. įsakymą Nr. D1-476 dėl vilkų sumedžiojimo per 2012–2013 metų medžioklės sezoną limito patvirtinimo paduoti ir perduoti skundą nagrinėti Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pridedama:

1. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. liepos 19 d. nutarties su gavimo žyma kopija;
2. Elektroninio susirašinėjimo bei Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2012 m. liepos 12 d. sprendimo kopija;
3. Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ įstatų kopija;
4. Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas“ tarybos sprendimo kopija;
5. Atskirojo skundo su priedais kopija atsakovui.

GAA „Baltijos vilkas“ tarybos pirmininkas
Vaidas Balys